

МОДЕЛИ НА РАБОТА В ШКОЛАТА ЗА ДУХОВИ И УДАРНИ ИНСТРУМЕНТИ - ДОБРИЧ (1970-1991)

1. История

Началото на соловото и ансамбловото музициране на духови и ударни инструменти в град Добрич „поставя създадения през 1902 г. за третото Добруджанско изложение духов оркестър. Негов основател е възпитаникът на военната духовна музика на 7-ми пехотен полк, капелмайстор Марин Чакъров. В протоколните книги общината и в местните вестници се съобщава за проявите на този духов оркестър, който на двата градски площада и в градската градина „весели народа“.

През първата румънска окупация на Южна Добруджа (1913-1916) българското население е подложено на постоянна асимилация. В обръщение към новоназначените префекти на Силистра, Тутракан, Добрич и Балчик, кралят на Румъния подчертава „съдба-

та на Велика Румъния е във Ваши ръце, това което ние покорихме с оръжие, Вие трябва да покорите с дух и истина. Историята ни е призвала да обединим румънският, народ около, светите идеали на отечеството и да сме безкомпромисни спрямо всички, които подлагат на съмнение или рушат извоювания с толкова жертви просперитет.“

В резултат на тази политика „в Добруджа остават само 4 български училища: в Силистра, Добрич, Балчик и Каварна, от 112 български църкви, невзети от румънците остават само 5, разрешение за богослужения на български език се дава, само на 14 селища, затворени са 57 читалища и библиотеки, книжният им фонд е унищожен. Български културни прояви са разрешени само в Силистра, Добрич, Балчик и Каварна. Със заповед на префекта духовият оркестър прекъсва съществуването си, той не е възстановен и в годините между 1916 и 1918 г., когато Добруджа е отново в пределите на България.

През 1919 г. големият чешки композитор,

Концерт на духовият оркестър 1959 г. с диригент Николай Коларов

диригент, музикален педагог и общественик Йосиф Душек създава първият детски духов оркестър в Добруджа.

Детският духов оркестър на Йосиф Душек става център на проявите на българското културно общество и въпреки забраните на румънските власти да се изпълнява българска музика, големият композитор и диригент включва главно произведения на българската музикална класика. Всяка година на 24 май – празника на светите братя Кирил и Методий, Йосиф Душек и неговият оркестър оглавяват шествието в гр. Добрич. И въпреки предупрежденията на румънските власти и полицейското насилие, химните на Кирил и Методий, написани от Добри Войников и Панайот Пипков огласят града..

Заради широкомащабната си пробългарска дейност Йосиф Душек е изгонен от пределите на Кралство Румъния, веднага след шествието на 24 май 1930 г. Неговото дело, макар и не с такъв размах, продължава гимназиалния учител по музика Величко Величков.

На 25 септември 1940 г., след подписването на Крайовската спогодба между България и Румъния, Южна Добруджа е освободена от румънска власт. Сред завърналите се видни представители на българската просвета и култура е Йосиф Душек, който използвайки възможностите на възстановеното народно читалище „Йордан Йовков“, сформира симфоничен оркестър, чиито групи духови и ударни инструменти, заедно с духовия

оркестър на добруджанския полк, участват в празничните шествия и манифестации на Добрич също така изнасят концерти и на открито.

Сезонът 1962 – 1963 е последен за добричкия симфоничен оркестър, с решение 2878/1263 на ЦК на БКП, той е разформиран, а от групата на духовите и ударни инструменти е сформиран професионален духов оркестър. Негов диригент става Иван Стоянов, с решение 2376/1270 на градския комитет на БКП с цел качествено попълнение на професионалния духов оркестър с артист-оркестранти в Добрич се полагат основите на съвременно обучение на духови и ударни инструменти. Народно читалище „Йордан Йовков“ предоставя база и инструментариум, сформира се първата в Добруджа школа за духови и ударни инструменти, полагат се основите на детски духов оркестър.

В решението си „градския комитет на БКП, препоръчва на управителния съвет на образцово народно читалище „Йордан Йовков“ да избере директор на школата диригент на оркестъра и ръководител на отделните специалности, като се спазват изискванията на Партията, изложени в Постановление 3205/1959, в чиито раздел „Подбор на ръководители в сферата на културата“ е записано:

„При подбор на ръководители в сферата на изкуствата и културата, както и техните екипи, комитетите и бюрата на БКП да се съобразяват с изискването на Партията, ръководителят:

- да е член на БКП;
- да е верен на идеите на марксизма – ленинизма;
- да познава, прилага в практиката и пропагандира съветският музикално – педагогически опит в обучението на духови и ударни инструменти;
- да има правилно отношение към упадъчната западноевропейска буржоазна музикална култура;
- да не е съден – осъждан;

– да е за пример в обществото, да няма изказвания или действия срещу народната власт;

– да няма роднини съдени – осъждани от народния съд;

– да има специално образование или да му се помогне да завърши такова;

– в краен случаи, временно да се назначава „безпартиен“, като постоянно се контролира дейността му.

През годините на своето съществуване (1970 – 1991) школата за духови и ударни инструменти и детският духов оркестър имат следният ръководен състав:

- Директори:

Николай Коларов (1970 – 1979), Румен Русков (1979 – 1980), Ангел Ангелов (1980 – 1991)

- Преподавателски състав:

Клас блок флейта – въведен за първи път през 1980 г. по настояване на Ангел Ангелов и Господин Ников с цел ранно откриване и пълноценно изграждане на талантиливи деца.

Преподаватели: Господин Ников (1980 – 1982), Георги Димитров (1982 – 1985) и Васил Илиев (1984 – 1991)

Клас флейта – преподавател: Господин Ников (1970 – 1991)

Клас обой – преподаватели: Атанас Александров (1978 – 1984) и Александър Антонов (1987 – 1990)

Клас кларинет – преподаватели: Христо Караджов (1970 – 1992), Иван Казаков (1970 – 1976), (1976 – 1991) и Стоян Монов (1984 – 1988)

Клас фагот – преподавател Иван Стоянов (1982 – 1987)

Клас тромпет – преподаватели: Стефан Станчев (1970 – 1991), Петър Краев (1972 – 1980) и Иван Бабеv (1981 – 1987)

Клас валдхорна – Преподаватели: Стефан Монов (1970 – 1980), Димитър Караджов (1980 – 1982), Иван Бабеv (1982 – 1984) и Весе-

лин Монов (1984 – 1989)

Класове тенорхорн, басфлигорна, тромбон и бас-туба – преподаватели: Тодор Дангов (1970 – 1986), Димитър Апостолов (1972 – 1983), Тодор Георгиев (1974 – 1988), Георги Ръсев (1980 – 1991), Веселин Митаков (1983 – 1988), Цветан Бошняков (1984 – 1989) и Климент Костов (1986 – 1988)

Клас ударни инструменти – преподаватели: Тодор Петков (1970 – 1987) и Иван Вълчев (1987 – 1991)

Клас солфеж – преподаватели: Жулиета Капитанова (1970 – 1979) и Ангел Ангелов (1980 – 1991)

Клас музикална литература – въведен от Ангел Ангелов през 1980 г.

Преподаватели: Пламена Цонева (1980 – 1982), Ангел Ангелов (1982 – 1986) и Стоянка Господинова (1986 – 1991)

Клас камерна музика – въведен от Ангел Ангелов през 1980 г. /Преподаватели:

Едуард Кешишян (1980), Ноеми Ширинян (1980 – 1982), (1987 – 1989), Андрей Попов (1982 – 1983), Росица Керанова (1983 – 1984), Миглена Цветкова (1984 – 1986), Мариета Сутрева (1986 – 1987) и Стоянка Господинова (1989 – 1991)

- **Диригенти на детския духов оркестър:**

Николай Коларов (1970 – 1979) – той полага основите на съвременното обучение, солово и ансамблово музициране на духови и ударни инструменти в Добрич. Под негово ръководство оркестърът е удостоен със сребърни медали на републиканските фестивали 1974 и 1979, достойно се представя на прегледите на школите по изкуствата от североизточна България, изнася успешни концерти в гр. Констанца, Румъния.

Иван Стоянов (1979–1991) – под негово ръководство оркестърът е лауреат на международните конкурси „Ястржебинский здрой“ в Полша, Брашов в Румъния и на първото, второто и третото национално надсвирване на духовите оркестри, провеждано във

Вършец, носител е на златни медали от шестия и седмия републикански фестивал на художествената самодейност, на оркестъра с присъдено званието „представителен“ и златният плакет на центъра за художествена самодейност.

2. Учебен процес

Учебно възпитателната работа в школата за духови и ударни инструменти, провеждана от педагогическият състав има следните основни задачи:

1. Преустройство на учебния процес, непрекъснато усъвършенстване формите стила и методите на работа с цел достигане високите постижения на съветската музикална педагогика.

2. Повишаване квалификацията на преподавателите, осигуряване максимални знания по специалността с цел получаване максимални резултати от учебния процес.

3. Повишаване качеството и ефективността на извънкласните прояви на учебния процес класовите продукции, музикалните лектори, викторините, празниците на талантите, концертите и концертните прояви на възпитаниците на школата.

4. Постоянно усъвършенстване методите за ранно откриване и изграждане на талантиливи деца. Осъществяване в практиката целите и идеите на марксизма – ленинизма, развити в програмите за естетическо възпитание и реализирани чрез движението „Знаме на мира“.

5. Непрекъснато подобряване и разширяване съвместната работа с ръководствата на ОК на БКП, ОК на ДКМС, ДПО „Септемврийче“ и низовите отечествено – фронтовски организации

В писмо 3693/1970 г. на ЦК на БКП, до секретарите на Партията, отразено в Наръчник на агитатора от 28.08.1970 г. четем: „...в читалищата, като членове, симпатизанти и самодейци навлизат много граждани, сред тях и вражески елементи и техните деца. Партийните бюра и партийните члено-

ве трябва да бъдат бдителна, щото някои безпартийни, с така наречените „свободни разбирания“ се домогват до ръководни постове...”

По надолу пише: „...задължение на партийните комитети е да филтрират самодейците, особено онези, които ще представят социалистическата ни родина на форуми зад граница. Те трябва постоянно да събират информация за самодейците и техните родители:

- членове на БКП;
- членове на БЗНС;
- членове на ОФ(безпартийни/);
- осъждани/неосъждани за различни противообществени прояви и най-вече съдени/осъждани от народния съд;

Приема в школата за духови и ударни ин-

струменти се извършва след:

- съвет с педиатър и проверка на физическите данни: зъби, устни, устна кухина и дишане;

- проверка на музикалните данни: мелодичен слух, хармоничен слух, ритмично чувство;

В класовете на школата за духови и ударни инструменти са обучавани 1230 ученика. Продължителността на обучение е седем години или 1910 часа разпределени както следва:

- специален предмет: флейта, обой, кларнет, тромпет, валдхорна и др. - 420 часа
- солфеж - 380 часа
- музикална литература - 210 часа
- камерна музика - 150 часа
- групови и общи репетиции - 630 часа
- концертни изяви - 120 часа

Ансамбъл дървени духови инструменти ръководител Господин Ников

Музикално-педагогическият процес е подчинен на нормативните разпоредби в министерството на културата и свързаните с тях указания на основания през 1974 г. - център за художествена самодейност. Целта на неговото създаване е формулирана в писмо 6773/1974 на министерството на културата до окръжните съвети за култура е „повишаване качеството на изявиите на самодейните художествени колективи, масово въвеждане на съветския – опит, методи и форми на работа с цел постигане на високи естетически резултати.“

В работата на школите по изкуствата се налага „взетото на проведения от 21 до 24 август 1974 г. в Боровец семинар – обучение на партийния актив на работещите в сферата на културата“, на което за индивидуална и ансамблова работа в сферата на музиката се препоръчват следните пропорции:

- Технически материал (гами, технически упражнения и етюди):
 - 55% – от съветски автори;
 - 20% – от български автори;
 - 20% – от автори от братските социалистически страни;
 - 5% – от други автори;
- Артистичен материал (пиеси, сонати и концерти)
 - 60% – от съветски автори;
 - 20% – от български автори;
 - 10% – от автори от братските социалистически страни;
 - 10% – от други автори;

Въпреки предупрежденията и постоянно вземаните мерки от низовите партийни организации по места тези пропорции са се нарушавали негласно и така през 1980 г. Ангел Ангелов, заедно с преподавателите Господин Ников и Тодор Петков въвеждат системата на големия немски композитор и педагог Карл Орф с цел ранно откриване и пълноценно изграждане на талантиливи изпълнители на духови и ударни инструменти. „За първи път в класовете по духови и ударни инструменти постъпват деца на пет – шест годишна възраст, които се обучават на блок флейта, ударни инструменти,

солфедж, слушат музикални приказки и се занимават с изобразителни дейности.

3. Извънкласни форми на работа

В сферата на извънкласните форми е извършена огромна работа в следните направления:

- класови продукции – проведени са били 186 продукции с участието на всички ученици от школата. Целта им е правилно изграждане на рационална и емоционални качества и демонстрирането им чрез взетия през определен цикъл време художествен материал.
 - викторини – проведени 18 викторини с участието на всички ученици от школата. Целта им е показване на получените знания по музикална литература пред широката публика от родители, съученици и музикални специалисти.
 - образователни концерти – 123 образователни концерта. Целта им е децата на Добрич да получат знания за музикалното изкуство, чрез разказите и изпълненията на техните връстници.
- Те са изпълнявани в следните направления:
- образователни концерти за музикалните инструменти;
 - образователни концерти за живота и творчеството на големите съветски, български и западно-европейски композитори;
 - концерти поезия и музика;
 - празниците на талантите са вътрешни прояви, на които учениците демонстрират постигнатото през определен период от време пред децата от школата, чиято оценка често пъти е най-импулсираща и най-задължаваща.

В школата за духови и ударни инструменти не веднъж са изградени камерни формации – дуа, триа, квартети, квинтети, камерни ансамбли с висока естетическа стойност. Златна страница в камерното музициране на духови и ударни инструменти записват: ансамбъл флейти на Господин Ников, духов квартет на Иван Бабев – спечелил златен медал на републиканския фестивал 1984г., и

Духовият оркестър с диригент Николай Коларов

духов квинтет на Тодор Георгиев, спечелил златен медал на републиканския фестивал 1989 г.

4. Детски духов оркестър. Избиране на репертоар

„Репертоарът на нашите самодейни колективи е гласът на Партията, който е призван да налага новото комунистическо мислене и демонстрира превъзходството му пред световния империализъм.“ (Т. Живков „Тодор Живков за културата“, Гласът на Партията, Партиздат, 1971)

Репертоарът на детския духов оркестър при народно читалище „Йордан Йовков“ се избира от диригента на оркестъра. Той никога не е поставян на обсъждане от художествения съвет включващ преподавателите в школата, за да се проследят техническите и интонационните проблеми, а веднага е внасян в центъра за художествена самодейност. По подобен начин се процедурира и с концертния план на оркестъра.

Както вече бе споменато в раздел 2. Учебен процес с решение на ЦК на БКП от 12.05.1974 г. се препоръчва на министерството на културата в окръжните центрове да бъдат разкрити центрове за художествена самодейност със задача:

- да поощряват изграждането, развитието и изявите на самодейните колективи;
- да организират школи, за ръководители на самодейни състави. (Такава школа е имало в Пловдив.)
- да одобрява и картотекира ръководителите;
- да дава категории на ръководителите, понякога въпреки тяхното образование и да ги предлага за звания, ордени, медали и др. отличия;
- да одобрява репертоара и концертния план, като стриктно следи спазването на пропорциите:
 - 55% – произведения на съветски композитори;
 - 20% – произведения на български композитори;

Оркестър "Акорд" гр. Курган, Русия, 1988 г. с диригент Юрий Князков - гостувал на детския оркестър

- 15% – произведения на композитори от братските социалистически страни;
- 10% – от други композитори;
- да осигурява методическа помощ на самодейните състави;
- да категоризира самодейните състави, отговарящи на съвременните, естетически изисквания;
- да предлага изявените състави, постигнали високи художествени резултати за званието „представителен“ и златен плакет на министерството на културата.
- да получава поканите за фестивали и конкурси в чужбина и да преценява кои състави да представят българската култура на тях;

5. Детски духов оркестър. Пътуване в чужбина. Указания

В писмо 386/1973 на министерството на културата до окръжните съвети за култура и окръжните центрове за художествена самодейност между другото се казва: „...преди всяко пътуване на самодейците трябва да се направи инструктаж, това с особена сила важи за пътуващите в капиталистическите европейски държави. На самодейците трябва умело да се обясни грабителската политика на империализма на която се дължи „благоденствието“ им и се подчертаят грижите на Партията за всеки член на социалистическото общество, нейната високохуманност, проявявана във всички сфери на живота, както и превъзходството на светската култура...”

И продължава „...за сигурността и безопасността на самодейците по време на пътуването и участието във фестивали и конкурси, съставите трябва да се съпровождат от спе-

Ансамбъл тромпети с ръководител Стефан Станчев - 02.1980 г.

циалист от центъра за художествена самодейност, както и от представител на МВР, които да ограничат до минимум различните вредни влияния, както и среща с различни упадъчни и вражески елементи.”

6. Детски духов оркестър. Концертни изяви, изяви на фестивали и конкурси

Награди

Детският духов оркестър при народно

читалище „Йордан Йовков“ е изнесъл 127 концерта, с успех участва в следните фестивали, конкурси и надсвирвания:

- март 1972 г. – прегледи на школите по изкуствата от североизточна България представил се „много добре“;
- март 1973 г. – окръжен етап от IV републикански фестивал на художествената самодейност – представил се „много добре“;
- март 1974 г. – национален етап от IV републикански фестивал на художествената самодейност – представил се „много добре“ – сребърен медал;
- 8 и 9 юни 1975 г. – два концерта в Констан-

ца, Румъния;

- март 1976 г. – прегледи на школите па изкуствата от североизточна България представил се „много добре“;
- март 1978 г.- окръжен етап от петия републикански фестивал на художествената самодейност - представил се „много добре“;
- март 1979 г.- национален етап от петия републикански фестивал на художествената самодейност – представил се „много добре“ – сребърен медал;
- 15 и 16 юни 1981 г.- два концерта в Констанца, Румъния ;
- април 1982 г.- прегледи на школите по изкуствата от североизточна България представил се „отлично“;
- март 1983 г. – окръжен етап от шестия републикански фестивал на художествената самодейност – представил се „отлично“;
- март 1984 г.- национален етап от шестия републикански фестивал на художествената самодейност – представил се „отлично“ – златен медал ;
- юни 1984 г.- два концерта в София и участие в концерт спектакъл за закриването на шестия републикански фестивал на художествената самодейност. Национален стадион „Васил Левски“ 24.06.1984 г.

01.06.1985 г.- окръжна детска асамблея „Знаме на мира“ – концерт в ТК „Албена“;

- 6, 7 и 8.06.1985 г. – празници на духовите оркестри, Добрич ,85;
- 18 и 22.06.1985 г. – първи европейски конкурс за духови оркестри, Ястржебинский здрой 1985 г.,Полша – награда на Министерството на минната промишленост на Полската Република; концерти в Ястржебинский здрой, гр. Рибник, гр. Катовице и гр. Краков. Участие в ден за възпоменание жертвите на фашизма в Освиенцим;
- 27 и 28.06.1985 г. –национални прояви на детска асамблея „Знаме на мира“ концерти на детски духов оркестър при народно читалище „Йордан Йовков“ в ТК „Дружба“, ТК „Златни пясъци“, ТК „Албена“ и гр. Балчик;
- 8 и 11 май 1987 г. – първо надсвирване на духови оркестри в памет на Дико Илиев –

отлично представил се – „първа награда“;

- март 1988 г. – окръжен етап от седмия републикански фестивал на художествената самодейност – „отлично представил се“;
- март 1989 г. – национален етап от седмия републикански фестивал на художествената самодейност – представил се „отлично“ – златен медал;
- юни 1989 г. два концерта в София и участие в концерт – спектакъл за закриването на седмия републикански фестивал на художествената самодейност. Национален стадион „Васил Левски“ 18 и 20 юни 1989 г.;
- юни 1989 г. – златен плакет на министерството на културата;
- март 1990 г.- три концерта в рамките на детски празници на изкуствата проведени в ТК „Златни пясъци“;

7. От детския духов оркестър до професионалната музикална реализация

От кабинетите на школата за духови и ударни инструменти и репетиционната зала на детския духов оркестър една малка част от тези музиканти достига голямата професионална сцена, разнасяйки музикалната слава на България по света. Те са:

- специалност флейта: Николай Атанасов Колев, Снежина Костова Узунова , Росица Иванова Бояджиева, Стела Мариянова Занева, Диляна Симеонова Йорданова, Любен Стоянов Попов, Венета Калчева Ненкова, Замфир Георгиев Димитров, Фани Александрова Сутрева;
- специалност обой: Петър Лабчев Христов, Валентин Стоянов Димов;
- специалност кларинет: Тодор Владимиров Чобанов, Леонардо Едуард Хубсерян, Стоян Симеонов Монов, Николай Георгиев Митев, Емил Илиев Божанов, Асен Христов Маринов, Асен Филипков Асенов, Атанас Илиев Атанасов, Красимир Илиев Милев, Красимир Петров Костадинов, Димитър Михайлов Димитров, Антон Недел-

*Лагер-школа в Батово
отзад от ляво на дясно:*

3-тият Румен Русков - директор на школата (1979-1980)

6-тият Тодор Дангов - преподавател по цугтромбон

8-мият (в края) Стефан Станчев - преподавател по тромпет

чев Стойчев;

- специалност фагот: Виолин Иванов Мирчев;

- специалност валдхорна: Веселин Стефанов Монов, Ивайло Тодоров Атанасов, Бисер Славов Атанасов, Георги Стоянов Тодоров, Георги Стелианов Бойчев, Даниела Маринова Маринова, Севдалина Тодорова Екзарова;

- специалност тромпет: Иван Иванов Бабеv, Галин Стефанов Киселков, Петър Динев Петков, Златко Константинов Раднев, Недко Димитров Недев, Ивелин Симеонов Колев, Стоян Хараламбиев Стоянов, Сава Хараламбиев Стоянов, Венцислав Игнатов Тодоров, Даниел Иванов Дучев, Стоян Тодоров Хеков, Венелин Дянков Петров, Жеко Иванов Желев;

- специалност тенорхорн и басфлигор: Светлин Василев Стоянов, Климент Христов

Костов, Светлин Стоянов Тодоров;

- специалност тромбон: Пламен Петров Петров, Алтан Сюлейман Лютви, Николай Петков Нейчев, Арам Гарабед Ширинян, Станислав Илиев Станчев;

- специалност бас – туба: Веселин Илиев Митаков, Тодор Господинов Минчев, Красимир Иванов Донков, Емил Колев Енчев

- специалност ударни инструменти: Иван Вълчев Иванов, Ангел Тодоров Петков, Севдалин Владимиров Чобанов, Хан Милков Казаков

Историята на школата илюстрира историята на малките български културни институции от времето на социализма. Под значителен, но все по-формален и обезсмислящ се държавен контрол, в условията на стабилно и трайно финансиране.

Младите таланти на България се развиват и, под ръководството на компетентни музикални педагози, успяват да формират трайна музикална традиция, създава поколения талантлив български музиканти.

Дори тоталитарния културен модел не успява да пречи, а дори, парадоксално, подпомага естественото културно развитие, създаването на културна музикална традиция.

8. Използвана литература:

1. Любен Бешков, Добруджа през вековете, Духовият оркестър на Добрич, Добрич, 1993
2. <http://bg.wikipedia.org> : ст „Добруджа“ и „Южна Добруджа“
3. Драгни Драгнев, Йосиф Душек.100 години народно читалище „Йордан Йовков“, София, Отечествен фронт 1974
4. Ахил Карамузов, „Йосиф Душек“, в „Добруджанска трибуна“ 875/1985
5. Ахил Карамузов, „Добричкия симфоничен оркестър“, в. „Добруджанска трибуна“ 926/1986
6. Иван Стоянов, „Духовите оркестри и тяхната особена роля в културата на социалистическото общество“ в Добруджанска трибуна“ 86/1963
7. Архивни документи на народно читалище „Йордан Йовков“
8. Докладна записка на първия секретар на ОК на БКП, „За решаване проблемите с управлението на културните институти“
9. Архивни документи на школата за духови и ударни инструменти (1970–1991)
10. Решения на управителния съвет на народно читалище „Йордан Йовков“
11. Архивни документи на ОК на БКП
12. „Наръчник на агитатора“ 8/1370
13. Архивни документи на съветите за култура в Добрич, писмо 6773/1974

Духовият квартет на читалище „И. Йовков“ в Толбухин спечели златен медал на VI републикански фестивал на художествената самодейност. Снимка Николай АБАДЖИЕВ

Духовият квартет на читалище „И. Йовков. в Толбухин спечели златен медал на IV републикански фестивал на художествената самодейност. Добруджанска трибуна - 07.05.1983 г.